

P r o t o k ó ł

obrad sejmowych z dnia 24. Marca 1866.

Posiedzenie sześćdziesiąte.

Obecni: Marszałek xiążę Leon Sapieha.

Sekretarze: Geringer, Kulczycki, Sawczyński i Ludwik hr. Wodzicki.

C. k. Komisarz rządowy: radca dworu Possinger.

Posłów obecnych na początku 104, w ciągu posiedzenia 129.

Marszałek otwiera posiedzenie o godzinie 10¹/₂.

Sekretarz poseł Sawczyński odczytuje protokół posiedzenia z dnia 23. Marca 1866. — Protokół przyjęty.

Odczytano dalszy ciąg petycyj od liczby 2.378. do 2.395. włącznie. Z tych odesłano wprost do Wydziału krajowego 12.

Poseł hr. Golejowski prosi, aby petycja gminy Harasymowa odesłaną została do c. k. Namiestnictwa, na co Izba się zgadza.

Poseł hr. Golejowski złożył interpelację do c. k. Komisarza rządowego względem ukończenia rachunków i wypłaty należności gminom z powodu budowy drogi sielecko-zaleszczyckiej, tudzież względem przedłożenia inspektorom tej drogi rachunków. Po przeczytaniu tej interpelacji, Komisarz rządowy objaśnia, że dla różnych przeszkód rachunki dopiero teraz ukończone zostały; że władza obwodowa otrzymała nakaz wypłacenia gminom dwóch trzecich części należności; tudzież że zaraz będzie wydanem rozporządzenie, aby władza obwodowa inspektorom rachunków udzieliła.

Z porządku dziennego przystępuje poseł Smolka do odczytania sprawozdania Wydziału krajowego o zmiany statutu krajowego i sejmowej ordynacji wyborczej. Poseł x. Kuziemski wnosi, aby tę rzecz odesłać do komisji gminnej. Wniosek ten upada.

Poseł Smolka odczytuje sprawozdanie, i z kolei projekt do ustawy pierwszej, której art. 1. względem powołania biskupa krakowskiego do Sejmu jednogłośnie przez obecnych 129 posłów przyjęty, a do artykułu drugiego, względem powołania do Sejmu administratora dyecezyi, mającego godność biskupią, poseł x. Szwedzicki stawia poprawkę tej treści, aby opuścić słowa „jeżeli ma godność biskupią“, a wyrazić „administrator dyecezyi in spiritualibus“. — Za poprawką zabierają głos posłowie x. Naumowicz, Wężyk, x. Gnszalewicz, x. Łoziński, — a przeciw poprawce poseł Krzeczunowicz. — Dyskusję zamknięto, wybrani jenerałni mowcy poseł Krzeczunowicz mówi przeciw, a poseł x. Ruczka za poprawką. Poprawkę przyjęto większością przewyższającą dwie trzecie głosujących posłów. Art. III. i IV. wraz z tytułem jednomyślnie przyjęto.

Następuje projekt nstawy drugiej, względem pomnożenia liczby reprezentantów miast. — Posłowie Zyblikiewicz i Koczyński zastrzegają sobie na wypadek nieprzyjęcia wniosków komisji, postawienie osobnych wniosków.

Poseł Wężyk zabiera głos za wnioskiem komisji, zapowiadając swój wniosek względem pomnożenia reprezentantów posiadłości większych. — Zabierają głos przeciw wnioskowi komisji posłowie Stocki, x. Kaczała, Kowbasiuk i x. Ginilewicz, który stawia dodatek do pierwszego następu artykułu pierwszej ustawy drugiej, po słowie „miasteczek“ w słowach „i 16 posłów z gmin wiejskich“.

Poseł Skrzyński Ludwik zabiera głos za wnioskiem komisji.

Po zamknięciu rozpraw zabierają głos jenerałni mowcy, poseł hr. Golejowski za, poseł x. Pawlików przeciw wnioskowi komisji. Po obronie sprawozdawcy Marszałek zarządza głosowanie. — Za poprawką była mniejszość, więc poprawka upadła. Ponieważ wniosek dotyczy zmiany statutu, więc Marszałek za-

zrządza głosowanie imienne. Głosujących było 124, a zatem więcej niż $\frac{2}{3}$ ogólnej liczby posłów. Za wnioskiem było głosów 72, a zatem mniej niż $\frac{2}{3}$ obecnych, więc wniosek nie utrzymał się, a tem samem odpada wniosek do ustawy trzeciej.

Marszałek zawiesza posiedzenie na pół godziny.

O godzinie 2 $\frac{3}{4}$ poseł Koczyński stawia wniosek, zastrzeżony przy ogólnej dyskusji, a mający na celu zmianę w sejmowej ordynacji wyborczej tej treści: aby w każdym obwodzie wyłączyć miasta i miasteczka, i dla nich utworzyć 14 okręgów wyborczych miejskich, pozostające zaś 60 okręgów wyborczych przeznaczyć dla gmin wiejskich. — Poseł Zyblikiewicz, na wypadek nieprzyjęcia tego wniosku, stawia swój tej treści: prosić Wysokiego Rządu, aby wziął inicjatywę w reformie składu reprezentacji krajowej. — Co do formy zabierają głos posłowie: Demków, x. Kuziemski, x. Kaczała, Kowbasiuk i Skrzyński Ludwik. — Poseł Koczyński twierdzi, że zwyczaj parlamentarny pozwala, aby nad wnioskiem w miejsce upadłego stawionym, bez osobnego sprawozdania obradowano. — Marszałek zaprzecza, a Izba podług wniosku posła Ludwika Skrzyńskiego odseła obydwa wnioski do Wydziału krajowego do zdania sprawy jeszcze w tej kadencji.

Wniosek do ustawy IV., dotyczącej się prawa wyboru mieszkańców obszarów dworskich. — Poseł x. Pawlikow zabierał głos przeciw, a poseł Krzczunowicz za wnioskiem. Po zamknięciu zaś dyskusji poseł x. Kaczała przeciw wnioskowi. Wniosek przyjęty.

Wniosek do ustawy V., względem prawa wyboru właścicieli dóbr tabularnych niewłasnowolnych, — do ustawy VI. względem prawa obieralności współposiadaczy dóbr tabularnych mniej niż 100 zlr. podatku opłacających, — do ustawy VII., względem zamiany §. 17. sejmowej ordynacji wyborczej, — do ustawy VIII., zawierającej dodatek do sejmowej ordynacji wyborczej, dotyczący się wyboru posłów w miejsce posłów ubywających, — uakooniec do ustawy IX. względem zmiany § 52. sejmowej ordynacji wyborczej, — przyjęte.

W skutek głosowania Izby te siedm ustaw przyjęto w trzecim czytaniu.

Z porządku dziennego następuje sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Smolki względem przeniesienia siedziby administracji kolei Karola Ludwika i lwowsko-czerniowieckiej z Wiednia do Lwowa, i wniosku posła Henryka hr. Wodzickiego tej treści, aby pomienione koleje opłacały dodatki do podatków do funduszów krajowych i miast Lwowa i Krakowa.

Poseł Zyblikiewicz i Krzczunowicz żądają objaśnień, które dają poseł Kraiński i sprawozdawca Henryk hr. Wodzicki.

Ustęp A. przyjęty.

Do art. I. poseł Krzczunowicz stawia poprawkę, aby umieścić wyrazy „ileby w niższej Austrii opłacała.“ Poseł Rydzowski stawia dalej poprawkę w tych słowach „a to w kwocie procentowej na Arcyksięstwo Austrii w rok 1865. przypadającej.“ Art. I. z poprawką posła Rydzowskiego przyjęto.

Art. II. z taką poprawką także przyjęto.

Zaczętą rozprawę o artykule III. dla spóźnionej pory, Marszałek odłożył na posiedzenie następujące, które naznacza na dzień 26. Marca o 10. godzinie z rana.

Porządek dzienny:

Zakończenie rozpraw nad wnioskiem o administracjach kolei żelaznych;
trzecie czytanie trzech nstaw o organizacyi gmin;
trzecie czytanie statutu gminnego dla miasta Lwowa;
sprawozdanie komisji o konkurencyi kościelnej;
sprawozdanie komisji o patronacie i konkurencyi szkolnej;
sprawozdanie komisji o wniosku posła Zduńia, względem dostarczania soli dotkniętym nieurodzajem;

sprawozdanie komisji o zabezpieczeniu budynków kościelnych i szkolnych od ognia;

sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku posła Kowbasiuka względem „jura stolae“, i
sprawozdanie komisji administracyjnej o wniosku x. Stempka co do małżeństw rezerwistów.

L. Sapięha w. r.

L. Wodzicki w. r.

Z. Sawczyński w. r.

Dalszy ciąg petycyj do dnia 24. Marca 1866. r. wniesionych do Sejmu :

2378. Gmina Cisowa, przez posła Zatwarnickiego, uskarża się co do rozporządzeń władz w sprawie budowli dla kooperatora w Bubniszczu.
2379. Gmina Dublany, przez posła Krawcowa, o zapomogę.
2380. Osadkowski Grzegorz, właściciel części dóbr Nowoszyn, przez posła Sawczyńskiego, uskarża się na opieszałość c. k. urzędu powiatowego w Dolinie w sprawie służebnictw.
2381. Gmina Jezierna, przez posła x. Morgensterna, o pożyczkę 4.000 złr.
2382. Gmina Czolhany, przez posła x. Guszalewicza, o pożyczkę 2.000 złr.
2383. Gmina Zabójki, przez posła Szeliskiego, o pożyczkę.
2384. Włościanie gminy Basznia górna, przez posła Janowskiego, o zapomogę zwrotną.
2385. Włościanie gminy Borowa góra, przez posła Janowskiego, o zapomogę zwrotną.
2386. Gmina Oparówka, przez posła Kabata, o zapomogę.
2387. Gminy Mszaniec i Ditkowce, przez posła Grocholskiego, o zapomogę.
2388. Gmina Jarczowce, przez posła x. Fortunę, o pożyczkę.
2389. Gmina Moniłówka, przez posła Kowbasiuka, o zapomogę.
2390. Gmina Słupki, przez posła Biłousa, o zapomogę zwrotną.
2391. Gmina Tworyłne, przez posła Starucha, o zapomogę.
2392. Gmina Smolnica, przez posła Rusieckiego, o zwrócenie grntów zabranych przez skarb dobromilski.
2393. Zarząd dóbr Wysocka, przez posła Kozłowskiego, uskarża się na wywłaszczenie z prawa przewozu na rzece Sanie pod Jarosławiem.
2394. Przełożeni i członkowie lwowskiego stowarzyszenia budowniczego, przez posła Zatwarnickiego, o wstawienie się do Namiestnictwa względem zatwierdzenia statutów tegoż towarzystwa.
2395. Gmina Harasymów, przez posła hr. Golejowskiego, o spieszna zapłatę za robocizną przy gościńcu sielecko-zaleszczyckim.
- Z tych liczby: 2.379, 2.381, 2.382, 2.383, 2.384, 2.385, 2.386, 2.387, 2.388, 2.389, 2.390, 2.391 odsełają się do Wydziału krajowego.
-

